

RYSUNEK TECHNICZNY BUDOWLANY

RZUTOWANIE AKSONOMETRYCZNE

MOJE DANE

dr inż. Sebastian Olesiak

Katedra Geomechaniki, Budownictwa i Geotechniki

Pokój 309, pawilon A-1 (poddasze)

e-mail: olesiak@agh.edu.pl

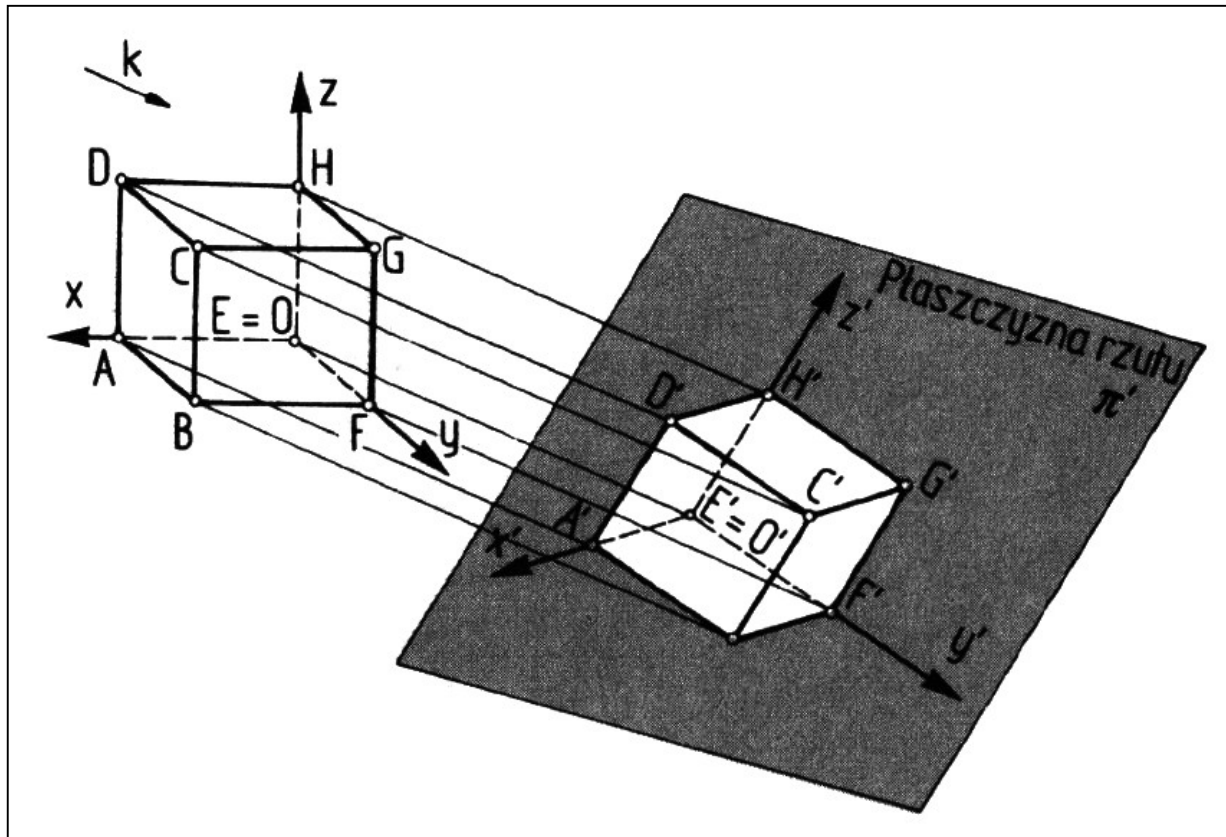
WWW <http://home.agh.edu.pl/olesiak>

LITERATURA DO PRZEDMIOTU

1. **Miśniakiewicz E., Skowroński W.: Rysunek techniczny budowlany. Arkady, Warszawa 2011.**
2. **Mazur J., Tofiluk A.: Rysunek budowlany. WSiP, Warszawa 2008.**
3. **Januszewski B. i inni: Rysunek techniczny w projektowaniu sieci i instalacji sanitarnych. Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2003.**
4. **Bieniasz J., Januszewski B., Piekarski M.: Rysunek techniczny w budownictwie. Redakcja Wydawnictw Uczelnianych Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2002.**
5. **Wojciechowski L.: Rysunek budowlany. WSiP, Warszawa 1999.**
6. **Wojciechowski L.: Zawodowy rysunek budowlany. WSiP, Warszawa 1999.**
7. **Ochoński S.: Rysunek techniczny budowlany. Politechnika Częstochowska, Częstochowa 1997.**
8. **Samujłło H., Samujłło J.: Rysunek techniczny i odręczny w budownictwie. Arkady, Warszawa 1987.**

RZUTOWANIE AKSONOMETRYCZNE

Aksonometria polega na odwzorowaniu (rzutowaniu równoległym) przedmiotu odniesionego do układu trzech wzajemnie prostopadłych osi x , y , z (**osie współrzędnych**), które przecinają się w punkcie O , na jedną płaszczyznę rysunkową, czyli płaszczyznę rzutu (**rzutnię aksonometryczną π'**).

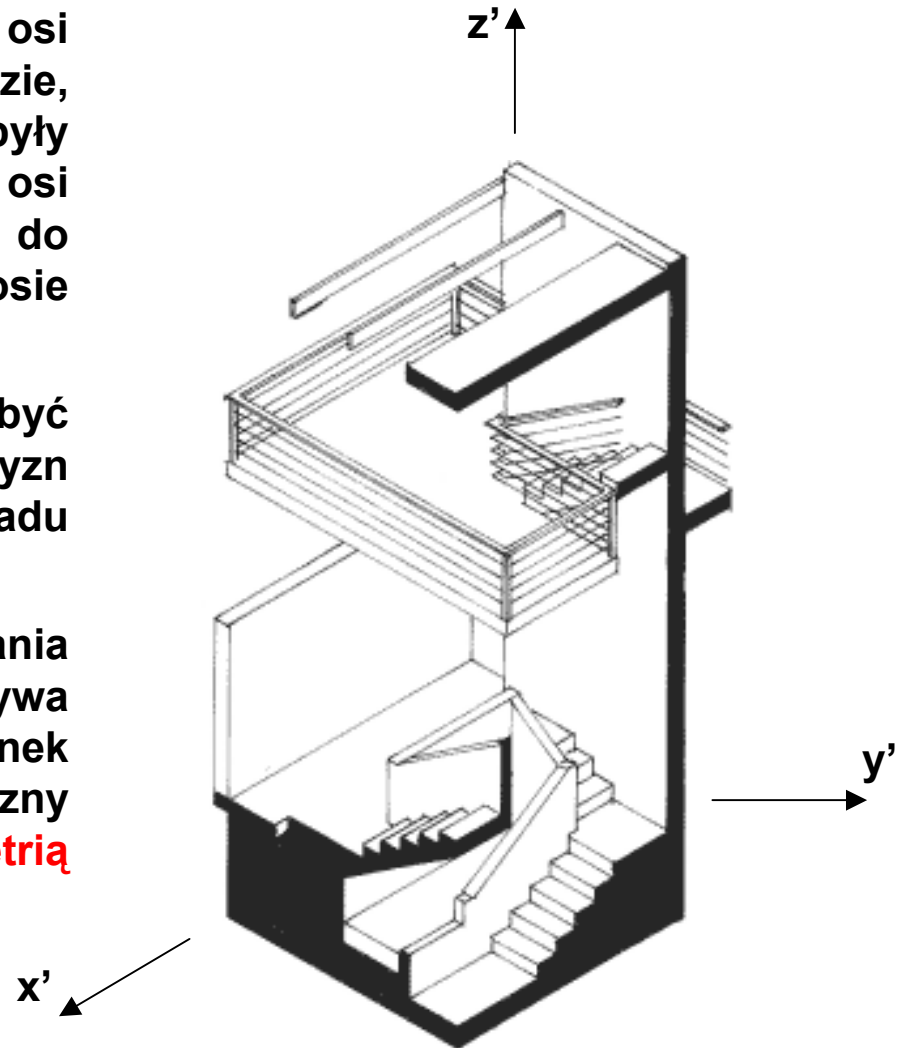

RZUTOWANIE AKSONOMETRYCZNE

Obiekt rzutowany umieszcza się względem osi układu odniesienia tak, aby jego krawędzie, osie geometryczne lub osie symetrii były równoległe lub prostopadłe do osi współrzędnych x , y , z , a więc także do płaszczyzn określonych przez te osie (**płaszczyzn współrzędnych**).

Przyjęty kierunek rzutowania nie może być równoległy do żadnej z trzech płaszczyzn utworzonych przez osie układu współrzędnych.

Aksonometrię, w której kierunek rzutowania jest prostopadły do płaszczyzny rzutu, nazywa się **aksonometrią prostokątną**. Jeżeli kierunek rzutowania jest ukośny względem płaszczyzny rzutu, mamy do czynienia z **aksonometrią ukośną**.

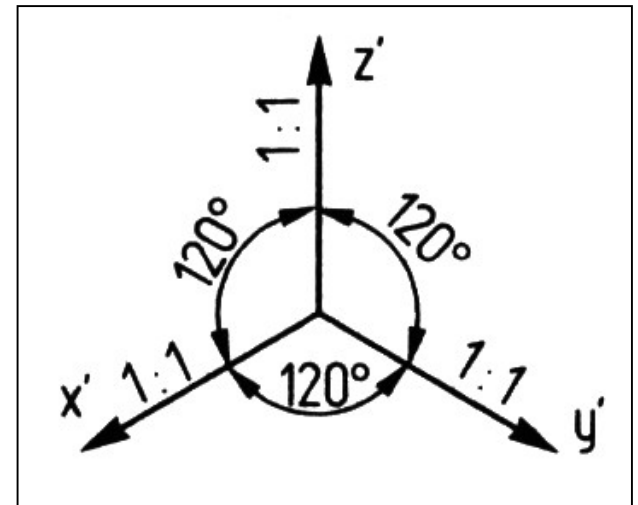

AKSONOMETRIA IZOMETRYCZNA

PN-ISO 5456-3:2002 Rysunek techniczny. Metody rzutowania.
Część 3: Przedstawianie aksonometryczne.

Cechy aksonometrii prostokątnej izometrycznej:

- układ osi na rysunku: trzy osie aksonometryczne x' , y' , z' (tzn. rzuty osi współrzędnych x , y , z na płaszczyznę rzutowania π') tworzą między sobą równe kąty $\alpha = \beta = \gamma = 120^\circ$,
- oś z prostokątnego układu odniesienia przyjmuje się zawsze skierowaną pionowo do góry, dzięki czemu jej rzut z' , na płaszczyźnie rzutowania jest także pionowy i ma zwrot ku górze, a te krawędzie obiektu, które są pionowe w rzeczywistości, pozostają pionowe na rysunku,
- krawędzie równoległe obiektu w rzeczywistości są równoległe także na rzucie aksonometrycznym,
- wymiary przedmiotu równoległe do którejkolwiek z osi nie ulegają skróceniu, **tzn. skrócenia aksonometryczne wzdłuż wszystkich osi są jednakowe i wynoszą 1:1.**

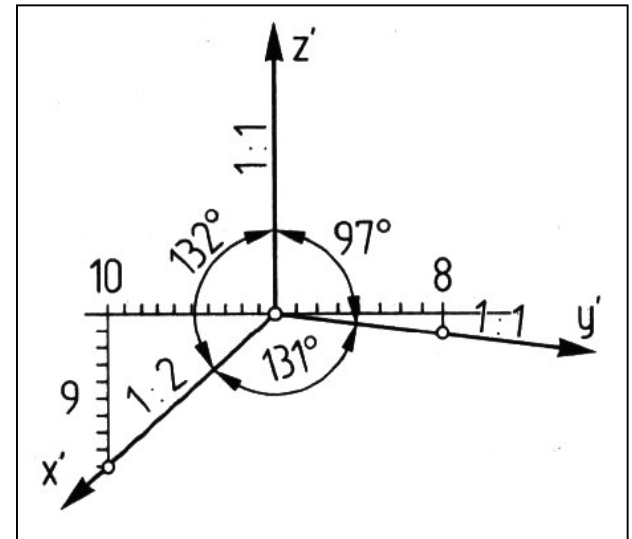

AKSONOMETRIA DIMETRYCZNA

PN-ISO 5456-3:2002 Rysunek techniczny. Metody rzutowania. Część 3: Przedstawianie aksonometryczne.

Cechy aksonometrii prostokątnej dimetrycznej:

- na rysunku osie aksonometryczne x' , y' , z' tworzą między sobą następujące kąty: 131° ($131,5^\circ$) między osią x' i y' , 97° między osią y' i z' i 132° ($131,5^\circ$) między osią z' i x' ,
- oś z' na płaszczyźnie rzutowania aksonometrycznego jest zawsze pionowa ma zwrot ku górze, a te krawędzie obiektu, które są pionowe w rzeczywistości, pozostają pionowe na rysunku,
- krawędzie równoległe obiektu w rzeczywistości są równoległe także na rzucie aksonometrycznym,
- wymiary przedmiotu równoległe do osi y' i z' trzeba rysować bez skracania, a wymiary równoległe do osi x' trzeba skracać o połowę (tzn. rysować w podziałce 1:2).

AKSONOMETRIA UKOŚNA

PN-ISO 5456-3:2002 Rysunek techniczny. Metody rzutowania. Część 3: Przedstawianie aksonometryczne.

Cechy aksonometrii ukośnej:

- układ osi na rysunku: oś z' jest pionowa, oś x' jest pozioma, a oś y' nachylona jest pod kątem 45° , przy czym możliwe są cztery warianty jej usytuowania, a tym samym cztery sposoby przedstawiania rysowanych obiektów,
- oś z' jest zawsze pionowa i skierowana do góry, dzięki czemu pionowe krawędzie rzeczywistego obiektu pozostają pionowe także na rysunku,
- krawędzie równoległe obiektu w rzeczywistości są równoległe także na rzucie aksonometrycznym,
- wymiary przedmiotu równoległe do osi pionowej i poziomej trzeba rysować bez skracania (tj. w podziałce 1:1), a wymiary równoległe do osi nachylonej pod kątem 45° do poziomu z uwzględnieniem współczynnika skrócenia, **tzw. współczynnik deformacji linowej $m = 1/2$ (tj. w podziałce zmniejszającej 1:2) lub $m = 1$ (tj. w podziałce 1:1).**

